

Skönlitterär läsning i alla ämnen

Jenny Edvardsson
frokenje@gmail.com
september 2025

1

Definition

- Skönlitteratur är påhittade texter som har som syfte att roa och underhålla.
- Inom skönlitteraturen tre större genrer:
 - Epik
 - Lyrik
 - Dramatik

2

Läsning av olika typer av texter viktigt

- Låta elever läsa faktatexter, digitala multimodala texter och skönlitterära texter

3

Fråga till publiken

- Använder du skönlitteratur i din undervisning? Upp med en hand

4

Varför ska man använda skönlitteratur?

- Ge 8 olika svar
- Stöd från forskning och teori
- Exempel från olika ämnen och årskurser

5

1. Väcka nyfikenhet - högläsning

- Skönlitteratur kan väcka nyfikenhet, skapa ett intresse
- Högläsning ur *Berätta tre saker*
- NO-ämnen (hertz, frekvens, ljud)

6

2. Skapa förförståelse, visualisera och konkretisera

- Exempel genom *På Västfronten intet nytt* och *Den försvunna staven*
- Historia – första världskriget och svensk järnålder (forntiden)

7

3. Ge möjlighet till kunskap

- Faktasagor om naturfenomen, boken *Eddie och rosorna* (om fotosyntes)
- Hem- och konsumentkunskap (skönlitteratur för att närma sig jämställdhet), <https://researchportal.hkr.se/sv/publications/att-anv%C3%A4nda-sk%C3%B6nlitteratur-i-hem-och-konsumentkunskap-2>

8

4. Skapa debatt och diskussion

- Här kan litteraturen användas som en trigger, som får igång en diskussion eller debatt kring ett ämne
- Exempel boken *Sebbe sa nej* och bilderboken *Mitt bottenliv*

9

5. Synliggöra olika perspektiv

- Exempel genom *Ett bättre jag*
(organdonation/organtransplantation/svarta marknaden för organ)

10

6. Utveckla fantasiförmåga

- Narrativ fantasi, ett begrepp från utbildningsfilosofen Martha Nussbaum:
 - förmågan att genom berättelser leva sig in i hur andra människor med andra värderingar och livsförhållanden fungerar
- Exempel genom *Ett bättre jag* eller *På västfronten intet nytt*

11

7. Utveckla kritisk förmåga

- Reflektera över komplexa problem, anta olika perspektiv, utmana etablerade världsbilder, bidra till en förmåga att ifrågasätta och resonera
- Bidra till att lyfta fram och göra osynliga aspekter av samhället synliga, såsom orättvisor eller maktförhållanden. Det kan ge en djupare förståelse för samhällsfrågor och bidra till att skapa mer aktiva medborgare
- Exempel *Mitt bottenliv*, *Ett bättre jag*, *Sebba sa nej*

12

8. Fungera språkutvecklande

- Större ordförråd
- Kontextualisering: Möter ord och begrepp i en kontext.
- Språklig nyans: Läsaren exponeras för nyanser i språket, genom att läsa texter av olika författare.

13

Sammanfattning

1. väcka nyfikenhet
2. skapa förståelse, visualisera och konkretisera
3. ge möjlighet till kunskap
4. skapa debatt/diskussion
5. synliggöra olika perspektiv
6. utveckla fantasiförmågan
7. utveckla kritisk förmåga
8. fungera språkutvecklande

14

Skönlitteratur har med andra ord...

- en stor didaktisk potential i skolans undervisning
- Kan därför användas i olika årskurser, olika stadier och olika ämnen

15

Och med det vill jag bara säga
tack för att ni lyssnat!

16

Källor

- Edvardsson, (2024), <https://researchportal.hkr.se/sv/publications/sk%C3%B6nlitteratur-i-h%C3%B6gstadiets-no-undervisning-2>
- Edvardsson (2024), Sagolik NO och teknik, https://www.studentlitteratur.se/laromedel/f-6/svenska/lasa/sagolik-no-och-teknik---tryckt-bok--digital-licens-36-man/?srsltid=AfmBOoqZKKoOvB9ae3cO4dzXGNah_0Zow9KdKdgD4CoFXA9j5Au3FrCK
- Gabrielsen et al., (2019), <https://l1research.org/article/view/177>
- Höijer et al., (2024), <https://researchportal.hkr.se/sv/publications/fiction-as-a-didactic-tool-to-explore-challenging-issues-in-home->
- Klassen & Froese-Klassen, (2014), https://www.researchgate.net/publication/277937446_The_Role_of_Interest_in_Learning_Science_through_Stories
- Mar & Oatley, (2008), <https://psycnet.apa.org/record/2008-06240-002>
- Nussbaum, (1997), <https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=463264>
- Nussbaum, (2010), <https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=2576345>
- Olin-Scheller et al., (2015), https://www.researchgate.net/publication/278675387_Lasstrategier_i_rorelse_Att_fordjupa_elever_lasformaga
- Pardede, (2019), <https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=3691065>
- Sporre et al., (2022), <https://journals.lub.lu.se/nordidactica/article/view/23882>

17

Skönlitterära böcker som visades

- *Berätta tre saker* av Bloodworth
- *Den försvunna staven* av Edvardsson
- *Ett bättre jag* av Gerhardsen & Lidbeck
- *På västfronten intet nytt* av Remarque
- *Sebba sa nej* av Christoffer
- *Eddie och rosorna* av Ehring
- *Mitt bottenliv* av Bondestam
- I läsfåtöljen läste jag Nina Ivarssons *Allting mellan oss*

18